

Halásztelek

A Csepel-szigeti nagyközség Budapesttől nyolc, az M0-s környékéről négy kilométerre fekszik. Állandó lakosainak száma elérte a nyolcezeret. Többéves összehangolt munkával, a helybeliek erőfeszítésének eredményeképpen 1998-ban megvalósult Halásztelek közművesítése. Utcái gondozottak és ápoltak: a burkolt (portalánított) utak aránya eléri a kilencven százalékot.

A régió – így Budapest – jelentős részének vízbázisát alkotó, mérsékelt meleg-száraz éghajlatú övezet növény- és állatvilága a Fővárosi Vízművek szakemberei által végzett kiváló szakmai munkának, illetve a térség szocialista gyáripari óriásainak leépülése folytán fokozatosan tehermentesült a szennyezések

alól. Az őshonos sás, nád, a mocsári tölgy, a nyár vagy éppen a bővülő vadkacsa-, fácán-, nádirigó- és fogolyállomány egyre otthonosabban érezheti magát élőhelyén.

A Duna völgye már a kőkorszakban az emberi élet által érintett vidék volt. Erről tanúskodik a régészeti ásatások során feltárt és felszínre hozott kultikus és használati tárgyak egész sora: kőbalta, a halászhoz elengedhetetlen hálónehézék, temetkezési cseréptörödékek vagy az utóbbi évek legjelentősebb archeológiai lelete: egy szarmata korból származó urna. Attila fejedelem rettegett hun harcosai innen indíthattak támadást a mai Százhalombatta (Matrica) helyén épült római erődítmény elfoglalására.

A honfoglaló magyarság számára a Csepel-sziget nyári szálláshelyként szolgált kalandozásai során. Méneseinek ellátásához egymáshoz közeli településeket hoztak létre: Szőlőst, Háróst és Tökölt. A folyó áradásai a 14. századra templomaikkal együtt elmosták az elődközségeket.

Az oszmán-török uralmat követően Szigetszentmiklós és Tököl felosztották egymás között a térség földjeit. Halásztelek elődje a lipótvárosi Wahrmann Ernő által alapított és felvirágoztatott Herminamajor volt (a tulajdonos nővéréről kapta nevét). Sándor Pál, a következő birtokos csányi dinnyetermelőket telepített le uradalmában, akik új dinnyefajtát nemesítettek ki. A gazdaság ezt követően az Olasz–Magyar Bank fennhatósága alá került, majd pedig a felvidéki származású Malonyay család feje, Tamás irányítása alatt versenylovakat tenyésztettek. A nagy gazdasági világválság elsöpörte a nagyra törő terveket. Semjén Jenő, a birtok új ura 1926-ban megkezdte a terület parcellázását, csepeli és tököli gyáripari munkások mellett mintegy húsz bolgár család is telekhez jutott.

Bolgárkertészek (archív fotó)

A háború után a régió fokozatosan iparosodott, 1949-ben Herminamajor lakossága már meghaladta az 1400-at, és Tökölről leválva 1951 júniusában Halásztelek néven elnyerte önállóságát. Az 1950-tól terjedő mintegy negyven év a lakosság dinamikus gyarapodásának periódusa. Az első szabad önkormányzati választáson 1990-ben Stoffán Antal nyerte el a polgármesteri tisztséget, aki (egyedülálló módon) mind a mai napig ellátja hivatalát. Szent László király születésének 800. évfordulója tiszteletére 1992-ben Halásztelek önkormányzata emlékparkot létesített. A korábbi Kertészeti Szakközépiskola, Szakiskola és Gimnázium 1997-től a református egyház tulajdonába került, s ma a Bocskai István Református Középiskola nevet viseli (időközben a Református Általános Iskola is létesült). A Krétai Szent András Alapítvány kezelésében áll a Mária Oltalma Idősek Otthona. Civil szervezetek sora, alapítványok, közösségi célú kezdeményezések születtek (Bel Canto Kamarakórus, Nyugdíjas-egyesület, Mozgáskorlátozottak Egyesülete, Garabonciás hagyományőrző egyesület, a helyi vételkörzettel rendelkező Zsebrádió FM 87,8, melyet a Pöcök Kulturális Egyesület működtet és tart fenn). Új sport- és szabadidőközpontot üzemeltet a HFC 2000 óta. Az önkormányzat 2005-től az egészségház keretében nyújt komplex szolgáltatást.

Az Árpád-házi Szent Erzsébet-plébániatemplom

Halásztelek jelenlegi területén már 1878-ban megjelentek az első bolgárkertész telepések, akik addig soha nem látott technológiájuk révén az egész fővárosi agglomeráció zöldségellátását biztosították. A településünkön élő bolgárok ősei szinte kizárólag a Veliko Tarnovóhoz közel fekvő Polikraiste községből származnak. Kusev Nikola elnökletével 1994 decemberében itt alakult meg az ország első bolgár kisebbségi önkormányzata. Halásztelek 2004 júliusában Polikraiste községgel és 2004 októberében a Duna-parti Nikopol (Nikápoly) várossal testvértelepülési kapcsolatot létesített. A település kulturális programjainak meghatározó eleme a bolgár hagyományok felelevenítése.

A Kossuth- és Ybl-díjas Csete György által organikus stílusban tervezett Árpád-házi Szent Erzsébet-plébániatemplomot 1986-ban szentelték fel. A helyi református és

A Malonyay-kastély

görög katolikus közösség is rendelkezik a nagyközönség érdeklődésére is számot tartó szentélyel. Magántőke bevonásával végrehajtott beruházás nyomán 2005-től ismét régi pompájában csillog a Malonyay-kastély.

(Halásztelek Nagyközség Önkormányzatának hivatalos honlapja:

<http://www.halasztelek.hu>;
<http://halasztelek.lap.hu>)

Melcsenkov László

Bolgár ritmus

Bolgár karácsonyi népének. Kacarova Rajna gyűjtése és feldolgozása gyermekkarra

„Bámulatos, mennyire gyámolatlanul fogadtak zenekari muzsikuskok még csak nemrégiben is ilyen ritmusokat. A verkliszzerűen szimmetrikus ritmusokhoz annyira és végérvényesen hozzászoktak, hogy ezeket a számukra szokatlan és mégis annyira természetes ritmusokat sehoggy sem tudták felfogni. (...) Mikor én ezeket a szokatlan ritmusokat, amelyekben annyira finom különbségek a döntők, először láttam, alig tudom elképzelni, hogy ezek csakugyan élnek! De aztán úgy rémlett, mintha a saját gyűjtésemben levő oláh anyagban is találkoztam volna hasonló jelenséggel, de – hogy úgy mondjam – nem mertem annak idején észrevenni! (...) Régi fonogramlejegyzéseimet azóta alaposan revideáltam: kiderült, hogy az oláh anyagnak talán 5%-a is szintén ún. bolgár ritmusban van, igaz, hogy bizonyos vidékekre korlátozva (Marostorda, Tordaaranyos, Bánát ismeri, viszont pl. Biharban nyoma sincs). (...) Az összehasonlításra alkalmas anyag egyelőre kevés ahhoz, hogy kimondhassuk: Bulgáriában van-e ennek a ritmusféleségnek őshazája és onnan terjedt-e széjjel, vagy pedig másutt, valamilyen török földön van, illetve volt-e a fészke. (...) Jelenleg csak annyit tudunk, hogy mindenesetre bolgár földön ismerik legjobban, ott van a legjobban elterjedve. Ezért, még ha talán valamikor kiderülne is, hogy nem Bulgária az őshazája, jogosan nevezhetjük bolgár ritmusnak. Hiszen a bolgároknak köszönhetjük, hogy egyáltalán megismertük.”

*Az úgynevezett bolgár ritmus
(Elhangzott Bartók Béla előadásán 1938-ban.)*

Ára: 650 Ft. Előfizetés: 5000 Ft.

Előfizethető személyesen valamennyi postán és a kézbesítőknél,
a Magyar Posta Rt. (1) 303-3440-es faxszámán,
a hirlapelofizetes@posta.hu e-mail-címen,

valamint a szerkesztőségben:
1014 Budapest, Szentháromság tér 6. III. em. 14.

Folyóiratunk a hírlapboltokon kívül kapható Budapesten
az Osiris, a Pont és a Kálvin téri Cartaphilus könyvesboltban,
valamint az Írók Boltjában.

A Napút elérhető az interneten: <http://www.napkut.hu>

Számlaszám: OTP 11713005-20381185